

Opiskeluterveydenhuoltoon uudet henkilöstömitoitussuositukset

Opiskeluterveydenhuollon opas

Sosiaali- ja terveysministeriö on päivittänyt Opiskeluterveydenhuollon oppaan. Oppaaseen on päivityksen yhteydessä lisätty opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajien ja lääkärin henkilöstömitoitussuositukset. Suositukset korvaavat vuonna 2006 annetut henkilöstömitoitussuositukset. Vuoden 2006 jälkeen opiskeluterveydenhuollon tehtävät ovat lisääntyneet ja täsmentyneet lainsäädännöllisten ja koulutusjärjestelmään liittyvien muutosten seurauksena. Jotta opiskeluterveydenhuolto pystyy toteuttamaan lainsäädännön edellyttämät tehtävät ja erityisesti vastaamaan nuorten kasvaneeseen palvelutarpeeseen mielenterveysongelmissa, on mitoitussuositusten tarkistaminen ollut välttämätöntä. Mitoitusten toteuttaminen mahdollistaa opiskeluterveydenhuollon palvelujen tarjoamisen lainsäädännön mukaisena kokonaisuutena, mikä vähentää päällekkäistä työtä, parantaa hoidon jatkuvuutta ja sitä kautta säästää kustannuksia.

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää mitoitussuosituksiksi seuraavaa: opiskeluterveydenhuolto edellyttää toisella asteella yhden kokopäiväisen terveydenhoitajan 570 opiskelijaa kohti ja korkea-asteella yhden kokopäiväisen terveydenhoitajan 1 200 opiskelijaa kohti, kun vuosiloman sijaista ei ole. Opiskeluterveydenhuolto edellyttää toisella asteella yhden kokopäiväisen lääkärin 1 800 opiskelijaa kohti ja korkea-asteella yhden kokopäiväisen lääkärin 3 300 opiskelijaa kohti, kun vuosiloman sijaista ei ole. Opiskelijamäärän tulee olla suositusta alhaisempi muun muassa tilanteissa, joissa terveydenhoitaja ja lääkäri työskentelevät useammassa kuin yhdessä toimipisteessä, käytössä ei ole riittäviä psykologin palveluja eikä mielenterveyspalvelujen verkostoa, terveydenhoitajan käytettävissä ei ole nimettyä opiskeluterveydenhuoltoon perehtynyttä lääkärinä eikä muita terveydenhuollon ja sosiaalihuollon asiantuntijoita. Opiskelijamäärässä tulee myös huomioida ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden, lukiolaisten tai ulkomaalaisten opiskelijoiden ja opiskelijavaihtoon osallistuvien suuri osuus sekä paljon tukea tarvitsevien nuorten osuus. Mikäli opiskeluterveydenhuollossa tehdään kutsuntatarkastuksia, tulee opiskelijamäärän olla alhaisempi. Näissä tilanteissa opiskelijamäärä tulee laskea kuntakohtaisesti.

Kutsuntojen ennakkoterveystarkastukset

Sosiaali- ja terveysministeriön saamien tietojen mukaan suuressa osassa kuntia Puolustusvoimien kutsuntojen ennakkoterveystarkastukset tehdään opiskeluterveydenhuollossa. Kunta saa korvauksena ennakkoterveystarkastuksista puolet tarkastusten kustannuksista. Korvaus sisältää erikseen terveydenhoitajan ja lääkärin osuuden. Valtioneuvoston asetuksen (338/2011) mukaan opiskeluterveydenhuollon on järjestettävä toisen asteen opiskelijoille kaksi määräaikaista terveystarkastusta: 1. opiskeluvuonna terveydenhoitajan terveystarkastus ja 1. tai 2. opiskeluvuonna lääkärin terveystarkastus. Asevelvollisuuslain (1438/2007) mukaan kutsunnanalaisille toteutetaan ennakkoterveystarkastus sinä vuonna, kun hän täyttää 18 vuotta.

Kutsunnanalaisien ennakkoterveystarkastus ei kuulu opiskeluterveydenhuoltoon, mutta lääkärin suorittama ennakkoterveystarkastus voidaan erillisellä sopimuksella tehdä samalla kuin opiskeluterveydenhuollon lääkärintarkastus. Käytäntö kunnissa on kuitenkin muodostunut sellaiseksi, että lääkärin lisäksi myös sairaanhoitaja tai terveydenhoitaja osallistuu ennakkoterveystarkastusten toteuttamiseen. Mikäli ennakkoterveystarkastukset sovitaan tehtäväksi joltain osin tai kokonaan opiskeluterveydenhuollossa, se tulee huomioida resurssien käytössä ja niiden korvaamisessa. Sosiaali- ja terveysministeriö muistuttaa kuntia, että mikäli opiskeluterveydenhuollon osaamista tai voimavaroja käytetään kutsuntojen ennakkoterveystarkastusten toteuttamiseen, tulee niiden edellyttämä ammattihenkilöiden resurssi korvata

opiskeluterveydenhuollolle täysimääräisesti (mukaan lukien ennakkoterveystarkastuksista saatujen korvauksien kohdistaminen opiskeluterveydenhuoltoon).

Lisätietoja

Neuvotteleva virkamies Maire Kolimaa, etunimi.sukunimi@stm.fi

Lakimies Elina Ryymin, etunimi.sukunimi@stm.fi

Suunnittelija Malla Hyytiäinen, etunimi.sukunimi@stm.fi